

CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

44 – 2009 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

28. oktobar 2009. Vol. 4, Broj 44 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Mastitis	8

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

U Beranama i Nikšiću dobra ponuda priplodnih ovaca

Najbolja ponuda priplodnih ovaca prethodne nedjelje bila je na beranskoj stočnoj pijaci i to 136 grla sa cijenom od 70 do 150€/grlu, gdje bilježimo najnižu i najvišu cijenu ovaca.

U Nikšiću trgovina ovcama se obavljala na farmama u ponudi je bilo 60 grla sa cijenom od 80 do 120 €/grlu.

Na pljevljskim farmama u ponudi je bilo 40 ovaca sa cijenom od 100 do 110 €/grlu.

Na podgoričkoj stočnoj pijaci nije bilo ponude priplodnih ovaca, samo ovaca za klanje i to po cijeni 1,6 do 1,7 €/kg žive mjere.

U Bijelom Polju u ponudi su bila jagnjad sa cijenom 2,3 €/kg žive mjere.

U Baru nije bilo ponude ovaca samo jagnjadi sa cijenom od 2,5 do 2,8€/kg žive mjere.

Bar

Cijene žive stoke ove nedjelje su bez bitnijih promjena u odnosu na prethodnu. Ponude na pijaci i dalje nemamo, trguje se direktno na farmi odakle i potiču navedene cijene. Ponuda jagnjadi i jaradi je sve slabija, dok je ponuda ostalih kategorija na uobičajnom nivou.

Berane

Na stočnoj pijaci u Beranama ove nedjelje bila je izuzetno dobra ponuda svih vrsta i kategorija žive stoke. Najbolja je bila kod priplodnih ovaca, jagnjadi i teladi. Cjenovni trend je u porastu kod kategorije junadi, a u

padu kod kategorije teladi. Tražnja je prilično mala.

Nikšić

Na stočnoj pijaci u Nikšiću nema ponude žive stoke pa se cijene i ponude uzimaju direktno na farmama. Ponuda žive stoke na farmama je dobra, a cijene su na prošlonedjeljnom nivou.

Pljevlja

U Pljevljima, protekle sedmice bila je dobra ponuda stoke. Pored organizovanog otkupa jagnjadi, u toku je otkup krupne stoke (volova, krava i bikova), a otkup se zakazuje po

selima. Cijene su zabilježile blagi rast kod junadi i krava, a cijena volova kretala se od 1,6-1,8€/kg žive mjere.

Bijelo Polje

Ove sedmice na stočnim pijacama u Bijelom Polju cijene žive stoke se nijesu bitnije mijenjale ostale su na istom nivou od prošle sedmice. Dobar dio prodaje se obavljao na farmama, ponuda je slična prošlonedjeljnoj.

Podgorica

Porast cijene jagnjadi sa 2,4 na 2,6 €/kg žive mjere obilježila je ovonedjeljnu stočnu pijacu u Podgorici. Na ponudi je bilo oko 120 grla. Telad su nuđena od 2,9 do 3,2€/kg žive mjere a na ponudi je bilo oko 20 grla. Velika ponuda ovaca za klanje je takođe karakteristika ovonedjeljene pijace. Prodaja ovaca je takođe bila veoma dobra i to po cijeni od prosječno 1,6 €/kg žive mjere, a na ponudi je bilo oko 35 grla.

CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 22. do 28. 10. 2009. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	3.00 (3.00-3.00)	2.90 (2.80-3.00)	~	1.90 (1.80-2.00)	~	2.60 (2.53-2.67)
2	Telad 80-160 kg kg	2.80 (2.70-3.20)	2.70 (2.70-2.80)	2.70 (2.70-2.80)	3.00 (2.80-3.10)	2.90 (2.80-3.00)	2.90 (2.60-3.20)	2.83 (2.72-3.02)
3	Junad do 300 kg kg	2.20 (2.00-2.40)	~	1.70 (1.70-1.80)	2.20 (2.00-2.20)	~	2.20 (2.20-2.40)	2.08 (1.98-2.20)
4	Junad preko 300 kg kg	~	1.60 (1.60-2.20)	1.60 (1.50-1.70)	2.00 (1.80-2.00)	1.75 (1.70-1.80)	1.90 (1.80-2.00)	1.77 (1.68-1.94)
5	Krave za klanje SIM kg	~	1.20 (1.20-1.40)	~	~	1.30 (1.25-1.30)	~	1.25 (1.23-1.35)
6	Krave za klanje kg	1.00 (0.90-1.10)	1.00 (0.80-1.00)	0.90 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.20)	1.10 (1.00-1.20)	1.00 (0.90-1.20)	1.00 (0.87-1.12)
7	Prasad kg	3.50 (3.50-3.50)	3.30 (3.30-3.30)	3.20 (3.00-3.50)	3.50 (3.50-3.50)	~	3.30 (3.20-3.40)	3.36 (3.30-3.44)
8	Jagnjad kg	2.50 (2.50-2.80)	2.30 (2.30-2.30)	2.30 (2.30-2.30)	2.40 (2.30-2.50)	2.30 (2.30-2.30)	2.50 (2.40-2.60)	2.38 (2.35-2.47)
9	Šilježad kg	~	2.30 (2.30-2.30)	~	~	~	~	2.30 (2.30-2.30)
10	Ovce za klanje kg	~	~	~	1.80 (1.50-1.80)	1.50 (1.40-1.60)	1.60 (1.60-1.70)	1.63 (1.50-1.70)
11	Ovnovi kg	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.00 (2.00-2.00)
12	Jarad kg	3.50 (3.30-3.50)	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.30-2.50)	2.70 (2.70-2.70)	~	2.80 (2.80-2.90)	2.80 (2.72-2.82)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
13	Priplodne ovce grlo	~	100.00 (70.00-150.00)	~	100.00 (80.00-120.00)	100.00 (100.00-110.00)	~	100.00 (83.33-126.67)
14	Priplodne koze grlo	80.00 (70.00-90.00)	70.00 (50.00-120.00)	~	80.00 (70.00-100.00)	~	~	76.67 (63.33-103.33)
15	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (1,000.00-1,400.00)	~	~	1,200.00 (1,000.00-1,400.00)
16	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	~	~	1,000.00 (900.00-1,200.00)	~	1,000.00 (900.00-1,200.00)
17	Priplodne krave SIM grlo	~	~	~	~	~	850.00 (800.00-900.00)	850.00 (800.00-900.00)
18	Priplodne krave HF grlo	~	~	~	1,300.00 (1,000.00-1,500.00)	~	900.00 (700.00-1,100.00)	1,100.00 (850.00-1,300.00)
19	Priplodne krave Smeđa grlo	~	~	~	~	1,150.00 (1,100.00-1,200.00)	~	1,150.00 (1,100.00-1,200.00)
20	Priplodne krave Melez grlo	830.00 (830.00-830.00)	650.00 (450.00-1,200.00)	750.00 (600.00-1,000.00)	750.00 (600.00-800.00)	750.00 (750.00-800.00)	680.00 (600.00-720.00)	735.00 (638.33-891.67)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 19-25.10.2009. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija												Vojvodina						Dominantna cena Srbija				
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Bežin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Osiponica	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica		Subotica	Zrenjanin		
Dviske	sve		160	---	140	140	155	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120	---	---	---	140	
Jagnjad	sve		220	190	190	200	200	220	---	200	200	200	200	190	---	---	---	---	---	190	200	180	190	200	200
Jarići	sve		180	---	180	170	170	170	---	160	170	160	160	---	---	---	---	---	---	---	170	160	---	---	170
Junad	do 300 kg	HF	---	---	140	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	155	---	---	---	---
Junad	do 300 kg	SM	170	---	170	160	---	160	170	180	---	170	175	---	---	---	---	---	---	---	210	---	---	---	170
Junad	>480 kg	sve	160	170	160	---	---	---	170	---	---	180	---	---	---	---	---	---	---	160	---	150	165	---	160
Koze	sve		100	---	80	80	100	100	---	95	---	80	---	---	---	---	---	---	---	---	80	80	---	---	100
Krave za klanje	HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	90	---	---	---	---	90
Krave za klanje	SM		---	110	110	130	---	100	100	120	---	100	90	---	---	---	---	---	---	100	---	90	110	---	100
Krmače za klanje	>130 kg	sve	110	110	120	---	140	100	---	100	120	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	95	105	---	120
Ovca	sve		120	100	100	120	120	110	100	120	110	100	100	---	---	---	---	---	---	100	100	100	100	---	100
Ovnovi za priplod	sve		---	120	120	140	160	---	---	125	---	130	110	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130	---	120
Prasad do 15 kg	sve		210	170	170	---	200	200	230	200	200	200	200	---	---	---	---	---	---	200	200	200	220	---	200
Prasad do 25 kg	sve		200	160	160	160	180	180	220	190	180	190	180	---	---	---	---	---	---	190	200	200	210	---	200
Priplodne junice	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	140	---	---	---	---
Priplodne krave	HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120	---	---	---	---
Priplodne krave (dim/grlu)	SM		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130	---	---	---	---
Šilježad	sve		160	---	150	180	170	150	---	160	150	---	130	---	---	---	---	---	---	---	140	---	---	---	150
Telad	80-160 kg	HF	260	---	230	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	250	---	---	---	---
Telad	80-160 kg	SM	310	250	280	290	---	280	260	250	---	280	250	---	---	---	---	---	---	270	280	280	320	---	280
Tovljenici	80-130 kg	sve	140	150	140	160	155	140	---	150	150	160	140	---	---	---	---	---	---	150	150	125	130	140	160
Tovljenici	>130 kg	sve	130	130	120	140	150	120	---	120	130	150	130	---	---	---	---	---	---	140	---	115	125	---	130

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 93 dinara)

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / stoka, meso i mesne preradevine

Prices for product group Stočni sajam-livestock market

Geografska podjela: HR

U razdoblju: od 12.10.2009 do:

18.10.2009(Tjedan:42)

Uspoređeno s razdobljem: od 28.9.2009 do:

4.10.2009(Tjedan:40)

Proizvod	Tip	Istra, Primorje i Dalmacija			Kontinentalna Hrvatska			Hrvatska		
		Cijena	Stara	Razl.	Cijena	Stara	Razl.	Cijena	Stara	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	Min	23.00	24.00	-1.00	20.00	21.00	-1.00	20.00	21.00	-1.00
	Max	30.00	30.00	0.00	28.00	30.00	-2.00	30.00	30.00	0.00
	Prosjek	27.20	27.06	0.14	24.22	24.84	-0.62	24.31	24.91	-0.60
tele holstajn (80-160kg)-calf .	Min	----	----	----	20.00	----	20.00	20.00	----	0.00
	Max	----	----	----	24.00	----	24.00	24.00	----	24.00
	Prosjek	----	----	----	22.93	----	22.93	22.93	----	0.00
junica simental (za klanje)-heifer .	Min	15.00	----	15.00	8.00	11.00	-3.00	8.00	11.00	-3.00
	Max	17.00	----	17.00	14.50	14.50	0.00	17.00	14.50	2.50
	Prosjek	16.00	----	16.00	12.23	12.60	-0.37	12.24	12.60	-0.36
junica holstajn (za klanje)-heifer .	Min	----	----	----	9.00	10.00	-1.00	9.00	10.00	-1.00
	Max	----	----	----	11.00	12.00	-1.00	11.00	12.00	-1.00
	Prosjek	----	----	----	9.53	10.39	-0.86	9.53	10.39	-0.86
bik simental (>450kg)-beef .	Min	13.00	12.00	1.00	12.00	13.00	-1.00	12.00	12.00	0.00
	Max	18.00	18.00	0.00	16.00	16.00	0.00	18.00	18.00	0.00
	Prosjek	15.15	14.54	0.61	13.60	13.95	-0.35	13.61	13.95	-0.34
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	Min	----	----	----	10.00	11.00	-1.00	10.00	11.00	-1.00
	Max	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	11.01	11.62	-0.61	11.01	11.62	-0.61
krava simental (za klanje)-cow .	Min	11.00	10.00	1.00	4.00	3.00	1.00	4.00	3.00	1.00
	Max	11.00	10.00	1.00	10.00	10.00	0.00	11.00	10.00	1.00
	Prosjek	11.00	10.00	1.00	6.87	6.85	0.02	6.88	6.85	0.03
odojak (25-35 kg)-piglets .	Min	16.00	20.00	-4.00	12.00	11.00	1.00	12.00	11.00	1.00
	Max	20.00	20.00	0.00	22.00	20.00	2.00	22.00	20.00	2.00
	Prosjek	19.60	20.00	-0.40	13.76	14.69	-0.93	13.76	14.69	-0.93
svinja (80-120 kg)-pig .	Min	12.00	12.00	0.00	9.00	10.00	-1.00	9.00	10.00	-1.00
	Max	20.00	18.00	2.00	15.00	15.00	0.00	20.00	18.00	2.00
	Prosjek	17.60	16.86	0.74	11.61	11.71	-0.10	11.64	11.74	-0.10
krmača (za klanje)-sow .	Min	----	----	----	5.00	5.00	0.00	5.00	5.00	0.00
	Max	----	----	----	10.00	10.00	0.00	10.00	10.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	7.90	7.25	0.65	7.90	7.25	0.65
janjad-lambs .	Min	22.00	25.00	-3.00	20.00	19.00	1.00	20.00	19.00	1.00
	Max	35.00	31.00	4.00	27.00	27.00	0.00	35.00	31.00	4.00
	Prosjek	26.07	26.74	-0.67	24.00	21.64	2.36	25.66	25.45	0.21
ovca (za klanje)-sheep .	Min	----	8.00	-8.00	8.00	8.00	0.00	8.00	8.00	0.00
	Max	----	10.00	-10.00	10.00	10.00	0.00	10.00	10.00	0.00
	Prosjek	----	9.00	-9.00	8.09	8.09	0.00	8.09	8.24	-0.15
jare-kid goat .	Min	30.00	----	30.00	20.00	20.00	0.00	20.00	20.00	0.00
	Max	30.00	----	30.00	26.00	26.00	0.00	30.00	26.00	4.00
	Prosjek	30.00	----	30.00	24.95	24.74	0.21	27.45	24.74	2.71
ždrijebe-foal .	Min	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
	Max	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
konj-hors .	Min	----	----	----	9.00	9.00	0.00	9.00	9.00	0.00
	Max	----	----	----	11.00	11.00	0.00	11.00	11.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	10.00	10.00	0.00	10.00	10.00	0.00

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,4 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPEENNE Direction générale de l'Agriculture D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture		Date od: 12.10.09 do: 18.10.09		CENE STOKE ZA KLANJE U EU																																	
				CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES MARKET PRICES - MEMBER STATES																																	
(EURO/100kg FCD/W)	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednji								
Junad U2	335.5	2915	327.9	32.3	436.1	333.2	348.0	290.1	369.6			89.8	352.9	316.9	37.6	258.6	354.1	307.5	288.9	358.4	268.6	292.4	348.6	0.24													
Junad U3	310.6	290.0	326.4	309.0	435.0	331.6	334.0	293.7	374.8			343.0		307.3	31.9	261.5	349.6	306.6	286.9														185				
Junad R2	291.6	281.0	314.0	306.3	278.4	426.8	277.6	316.0	280.5	312.2		87.4	335.5	272.5	309.7	246.5	341.6	248.0	299.7	282.3	337.8	255.1	287.2	304.4	-2.77												
Junad R3	264.8	275.4	311.1	303.6	280.3	419.1	319.6	310.0	287.9	355.5		212.7	303.8	209.0	279.2	315.0	249.3	336.9	300.5														150				
Junad O2	244.9	236.6	255.3	279.6	272.5	223.6	397.6	226.9	278.0	256.9	279.3	287.0	67.2	80.9	282.2	241.1	209.0	261.0	288.4	236.8	318.8	229.7	275.6	273.9	286.7	237.1	269.9	257.5	0.46								
Junad O3	228.3	240.3	258.5	280.8	273.0	226.5	391.5	264.4	273.0	256.8	271.2	287.0	111	82.7	276.0	209.0	264.5	288.2	237.7	330.5	238.2	282.2	270.7	291.9	242.3	273.5	273.6	0.18									
Junad	303.6	238.1	272.7	286.0	296.2	228.4	413.6	302.6	317.5	283.6	351.7	287.0	80.0	87.6	338.8	241.1	275.1	315.5	241.3	339.2	230.9	297.1	277.4	293.0	249.7	281.7	309.5	0.22									
Bikovi R3	268.6	203.9	268.7					22.0	207.6			83.5					276.5	249.9																			
Bikovi	268.6	203.9	268.7					22.0	207.6			83.5					276.5	249.9																			
Goveda U2								339.0	275.8								343.9																				
Goveda U3								339.0	276.1								338.8																				
Goveda U4								316.0	275.9								291.0																				
Goveda R3								307.0	270.1								316.3																				
Goveda R4								290.0	269.8								302.7																				
Goveda O3								256.0	256.5								303.6																				
Goveda O4								250.0	256.6																												
Goveda								288.2	260.9								299.7																				
Krave R2	265.3							304.0	247.8								80.8	204.0																			
Krave R3	263.9	216.1	244.2	237.0	84.9			81.0	308.0	228.1	220.1						302.0	176.6																			
Krave R4	216.7	236.7	235.9					246.4	292.0	224.8							174.4																				
Krave O2	224.5	185.2	187.6	209.1	85.7	182.5	180.5	247.0	210.1	187.0							107.8	153.1																			
Krave O3	218.4	160.0	193.3	217.4	214.1	166.7	180.7	170.9	252.0	216.7	195.1						146.5	166.4																			
Krave O4	214.3	180.9	213.1	220.4	148.4			185.0	244.0	218.5							162.9	159.9																			
Krave P2	183.7	163.4	169.4	162.7	168.4	162.6	162.1	141.0	189.0	188.6	162.1	167.0					143.4	182.5	166.0																		
Krave P3	173.2	189.0	160.1	183.1	180.5	145.9	169.6	169.0	224.0	212.1	162.1	167.0					161.0	216.6	155.0																		
Krave	220.7	165.1	189.5	186.6	209.2	163.5	186.5	178.3	215.5	210.0	174.7	167.0					143.9	160.6	179.1																		
Junice U2	352.0	275.7	314.0					288.0	384.0	281.5	400.1						357.5	262.0																			
Junice U3	331.0	309.1	302.3					318.3	379.0	285.9	382.6																										
Junice R2	279.5	238.2	249.5	296.8				263.7	314.0	276.1	329.9						172.5	343.8																			
Junice R3	267.5	231.3	288.0	291.5				410.5	288.6	316.0	277.0	411.8					182.6	325.5																			
Junice R4	229.2	280.1	282.4					256.4	294.0	277.3							177.3																				
Junice O2	210.4	211.7	228.6	203.5	376.4	269.5	250.0	259.3	261.5								187.5	167.6	265.0	166.2																	
Junice O3	212.3	245.7	223.1	204.9	371.5	287.3	266.0	261.4	253.3	244.0	143.4	189.3	173.8	199.6			183.4	216.8	208.8																		
Junice O4	200.9	245.3	225.8	208.6				301.0	258.0	260.6	244.0	180.8	182.4				160.8	182.4																			
Junice	312.7	222.1	264.3	264.9	204.6	379.7	280.4	332.0	271.1	377.3	244.0	142.9	173.1	324.0	187.8	262.0	114.9	282.2	211.8	343.1	236.5	266.7	212.4	251.7	241.6	294.3	297.8	-0.12									
Polutke	249.0	199.5	230.9	243.9	255.8	162.3	369.0	278.6	281.6	256.1	326.7	236.9	163.1	170.8	305.0	200.9	188	216.2	273.5	211.8	304.6	202.2	261.5	216.1	244.8	227.6	279.1	270.5	-0.56								
Promena poslednje nedelje	-0.5	-8.0	-2.1	13	-2.5	4.9	-0.8	2.4	0.4	13	-2.0	-0.6	-4.6	-2.2	-10	-14	-0.8	0.8	-4.7	-6.3	-12	2.7	-0.3	-14	-0.56												

Izvor: EU Komisija

MASTITIS

Zapaljenski proces mliječne žlijezde – mastitis, dovodi do:

- promjena fizičkih i hemijskih osobina mlijeka
- povećanja somatskih ćelija u mlijeku.

Broj somatskih ćelija u mlijeku krava direktno pokazuju stanje zdravlja mliječne žlijezde. Čelije u mlijeku su porijeklom iz vimena i krvi. Promjene u sastavu mlijeka su izraženije što je broj somatskih ćelija veći.

Oko trećina svih gubitaka u govedarstvu odnosi se na ekonomske štete izazvane mastitisima. Velike ekonomske štete usljed pojave ove bolesti nastaju zbog:

- smanjenje proizvodnje mlijeka
- lošeg kvaliteta mlijeka koje je kao takvo nepodesno za preradu
- propadanja pojedinih četvrti vimena
- isključivanje krava iz proizvodnje
- troškova liječenja oboljelih životinja
- odbacivanja mlijeka oliječenih krava

Mlijeko krava oboljelih od mastitisa ima smanjen procenat:

- suve materije
- masti
- kazeina
- laktoze
- kalcijuma
- magneznijuma,
- a povećan procenat:
- natrijuma
- hlorida
- serumalbumina
- serumglobulina, kao i povećan pH.

Pri proizvodnji sira od mlijeka sa povećanim brojem somatskih ćelija produženo je vrijeme podsiravanja i smanjen randman sira. Takav sir, zbog velikog sadržaja vode, ima smanjenu održivost.

Proteini surutke, koji se u mlijeku oboljelih krava nalaze u većem procentu, smanjuju termostabilnost mlijeka, pa kao takvo ono nije podesna sirovina za proizvodnju kondenzovanog mlijeka, mlijeka u prahu i sterilizovanog mlijeka.

Mlijeko životinja za vrijeme liječenja i propisano vrijeme poslije liječenja se ne smije koristiti u ishrani ljudi i životinja, jer ostaci veterinarskih lijekova, koji se izlučuju putem mlijeka na više načina mogu djelovati štetno na zdravlje ljudi:

- toksično
- alergijski
- izazivanjem otpornosti mikroorganizma
- kancerogeno.

Ostaci antibiotika su poseban problem u preradi mlijeka, jer usporavaju aktivnost mikroorganizama koji se koriste za proizvodnju različitih proizvoda od mlijeka. S obzirom na značaj mastitisa kako za zdrave ljude i životinje, tako i sa stanovišta ekonomskog gubitka koje ova bolest izaziva, u Crnoj Gori se vrši stalno povećavanje i suzbijanje pojave mastitisa krava.

Klinički ispoljeni mastitisi su lako vidljivi i lako se dijagnostikuju. U tim situacijama vlasnici životinja se sami obraćaju veterinarskoj službi radi liječenja oboljelih grla. Međutim, određivanjem broja somatskih ćelija u mlijeku krava može da se otkrije mastitis u stadijumu kad još nema vidljivih kliničkih promjena na vimenu, a mlijeko izgleda nepromijenjeno. To su tzv. subklinički mastitisi, koji kao takvi predstavljaju posebnu opasnost. Tokom sistematskog ispitivanja zdravstvenog stanja mliječnih žlijezda krava na teritoriji Crne Gore, nije se postiglo značajno smanjenje pojava mastitisa uzrokovanih patogenim bakterijama, što se u prvom redu može objasniti neotklanjanjem faktora koji dovode do pojave ove bolesti.

S obzirom na visoki procenat zastupljenosti subkliničkih mastitisa na svim ispitivanim područjima, neophodno je dalje stalno praćenje zdravstvenog stanja mliječne žlijezde krava, što podrazumijeva redovnu kontrolu broja somatskih ćelija i bakteriološki pregled uzoraka mlijeka. Visoki procenat učešća subkliničkih mastitisa izazvanih *Staphylococcus aureusom* i relativno visok procenat učešća *Streptococcus agalactiae*, ukazuje na postojanje značajnog problema mastitisa kod krava.